

MKR-SAK 17/ 99: ÅRSRAPPORT OG REGNSKAP FOR KUI 1998

Saksbehandler: Estrid Hessellund
Saksordfører: Inger Anne Naterstad

Saksfremstilling

Ifølge vedtekter for Kirkens U-landsinformasjon (revidert av MKR den 9.september 1998) hører KUIs prosjektkomité administrativt inn under Mellomkirkelig råd og rapporterer til MKR. Videre fastslår vedtektene bl.a. at

- Prosjektkomiteen for KUI behandler årsmelding og regnskap for KUIs virksomhet og *oversender dette til MKR for godkjenning*
- Prosjektkomiteen for KUI utformer strategi- og virksomhetsplaner og budsjett for KUIs virksomhet og *oversender dette til vedtak i MKR*

KUIs årsmelding og regnskap for det foregående år skal være NORAD i hende hvert år innen 1.mai. Virksomhetsplan og budsjett for det kommende år skal være NORAD i hende innen 1.oktober. Disse terminer er ikke alltid avpasset etter møter i MKR, slik at vedtak og godkjenning ofte vil komme til MKR etter NORAD-fristen.

MKR vil ha mulighet for å komme med innspill til KUIs virksomhet for det kommende året på sitt møte 6.-7. september 1999, på bakgrunn av foreliggende årsrapport og det utkastet til virksomhetsplan/budsjett for år 2000 som skal behandles på møtet i KUIs prosjektkomité 16. september.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner årsmelding og regnskap 1998 for Kirkens U-landsinformasjon.

Mellomkirkelig råd ber om å få KUIs forslag til virksomhetsplan/budsjett for år 2000 forelagt på sitt møte 6.-7. september 99.

Årsrapport 1998

KUI

Kirkens
U-landsinformasjon

Kirkens U-landsinformasjon

KUI

Årsrapport 1998

Del 1. Generelt

1.1 Hovedsatsninger

KUIs virksomhetsplan for 1998 inneholdt en rekke spesielle utfordringer ut fra hovedmålsettingen:

«KUI skal styrke arbeidet for fred, global rettferdighet og vern om skaperverket, basert på en kristen-etisk forståelse av menneskeverdet».

Disse var

- markering av 50året for FNs verdenserklæring om *Menneskerettighetene*
- oppfølging av «*Forbruk og rettferd*»-saken i forhold til bispedømmer og menigheter
- *nettverksvirksomhet* i forhold til lokalmenigheter, herunder vennskapssamarbeid

Som årstema hadde KUI valgt «*Menneskeverd og global rettferd*». Dette var naturlig i forbindelse med 50-året for FNs Verdenserklæring om menneskerettighetene.

Menneskerettighetene hadde dette året en stor plass på agendaen til Den norske kirke, bl.a. gjennom den store internasjonale «Oslo-konferansen for religions- og livssynsfrihet» som ble avviklet i august 1998 med Mellomkirkelig råd som en drivende aktør. På årets Kirkemøte i Bergen (nov.98) var menneskerettigheter tema for hovedforedraget (v. biskop Gunnar Stålsett) og ved sak KM 12/98 om «Menneskerettar i Den norske kyrkja» - generelt og spesielt i forhold til taterne/de reisende. (Se vedlegg). Daglig leder KUI var sekretær for denne saken sammen med KISP-konsulenten.

Daglig leder KUI og KISP-konsulent deltok også som medarbeidere på den internasjonale urfolkskonferansen i Karasjok febr. 98, der urfolks rettigheter var på agendaen.

Hovedfokus for KUIs målgruppetenkning er lokalmenighetene. Derfor hadde KUI hovedansvar for utarbeidelse av idé- og liturgisk materiell til Menneskerettighetssøndagen (2.s.i advent) og medansvar for studieboka «Håp for verden» - om kirken og menneskerettighetene. I tillegg har en arbeidsgruppe utarbeidet undervisningsopplegg for konfirmanter om menneskerettigheter.

Daglig leder KUI har vært kontaktperson fra Den norske kirke i «Dugnad '98» - menneskerettighetsfestivalen des.98 med ca. 50 samarbeidende organisasjoner, og formidlet materiell til regionale og lokale ledd (bispedømmer/lokalmenigheter). Det samme gjelder den flerkulturelle mønstringen «Du store verden», der KUI deltok i debatt/seminar-forberedelsen ut fra et overordnet menneskerettighetsperspektiv.

Også KUIs og Global Infos felles magasin «Du verden 98» hadde menneskerettigheter som gjennomgående tema.

Vi tror at vi gjennom vårt arbeid med menneskerettighetene har vært med til ikke bare å fokusere på individuelle rettigheter, men også kollektive rettigheters betydning, særlig for å sikre den materielle og kulturelle overlevelsen for minoriteter og marginaliserte folkegrupper i det globale storsamfunnet.

Se videre under del 2 (1.3. Forbruk og rettferd og 1.7. Vennskapskonferanse) vedrørende de øvrige utfordringene.

COWI-evalueringen

I tillegg til de nevnte satsningsområdene fikk den forvaltningsmessige del av KUIs virksomhet i forhold til NORAD, UD og RORG en fremtredende plass i året som gikk. COWI-Consult ledet en omfattende evaluering av Rammeavtaleorganisasjonenes arbeid på oppdrag fra Utenriksdepartementet, et arbeid som innebar vesentlige bidrag fra de enkelte RORGer, inkl. KUI, i form av intervjuer og rapporteringer. Den endelige rapport som ble forelagt UD høsten 1998 konkluderte bl.a. med å understreke betydningen av det langsiktige holdningsskapende arbeidet som RORGene utfører.

1.2 Organisering

KUI er Den norske kirkes organ for u-landsinformasjon og integrert i De sentralkirkelige råds virksomhet og sekretariat. Kirkerådet (KR) er som øverste administrative organ ansvarlig for rammeavtalen med NORAD, mens KUIs daglige virksomhet i hovedsak refererer til Mellomkirkelig råd (MKR). MKR godkjenner KUIs årsmelding, regnskap og virksomhetsplan. KUIs årsrapport inngår som en del av De sentralkirkelige råds samlede årsmelding og behandles som sådan på etterfølgende års Kirkemøte (KM). (Årsmelding for 1998 på KM-99).

Det har ikke vært endringer i 1998 i de organisatoriske strukturer som KUI er en del av. Relasjonene til de øvrige kirkesamfunn i Norge har foregått gjennom et tett samarbeid med Frikirkenes Globale Informasjon og Norges kristne råd/Jubileum 2000.

1.3 KUIs prosjektkomité (styre)

KUIs prosjektkomité som ble oppnevnt for en 4-årsperiode våren 1995, har i 1998 bestått av:

Svein Helge Rødahl, leder, oppnevnt av Kirkerådet(KR)/Mellomkirkelig råd (MKR)

Anne Veiteberg, oppnevnt av KR/MKR

Grete Hauge, oppnevnt av KR/MKR

Steinar Eraker, oppnevnt av KR/MKR

Dag Arne Roum, oppnevnt av Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM)

Ivar Johannesen, oppnevnt av SMM (inntrådt juni 98)

Øyvind Mellem, oppnevnt av Norges KFUK-KFUM (inntrådt juni 98)

Som observatører har følgende deltatt:

Jan Erik Bechensten, Frikirkenes Globale Informasjon

Inger Torunn Sjøtrø, Kirkens Nødhjelp

Komiteen har hatt 4 møter og behandlet 51 saker. Det har vært avholdt et fellesmøte med styret for Frikirkenes Globale Informasjon.

Av andre større saker kan nevnes: Vennekapskonferansen på Hamar, arbeid med menneskerettighetsspørsmål, oppfølging av "Forbruk og rettferd", virksomhetsplan, økonomisk støtte til menigheter og organisasjoner.

Ad hoc utvalg har arbeidet med de ulike utgivelser: Magasinet "Du verden '98", materiell til u-landssøndag og menneskerettighetssøndag, bibelstudieheftet "Søk Herren - gled dere i håpet", studieboken "Håp for verden"- om kirken og menneskerettighetene, og de små folderne "Menighetens takkoffer" og "Alt har sin tid - om tid og tiende"(del av oppfølgingsarbeidet for "Forbruk og rettferd").

1.4 Personell

Estrid Hessellund har vært daglig og faglig leder (informasjonsleder) hele året (100 % stilling).

May-Irene Andersen har vært førstesekretær hele året, men fikk sin stilling redusert pr. 1.2.98 fra 75 % til 50 % for KUI p.g.a. nedskjæring i fjorårets bevilgning fra NORAD.

Sivilarbeidertjenesten for KUI ble skåret vekk, slik at Kent Idar Andersen opphørte som sivilarbeider pr.1.2.98.

De sentralkirkelige råds administrasjonsavdeling har hatt ansvar for regnskapsføring for KUI.

KUIs årsrapport tegner ikke et fullstendig bilde av hva Den norske kirke totalt sett bidrar med av informasjonsvirksomhet om Nord-Sør-spørsmål. Mellomkirkelig råd driver et omfattende arbeid med slike spørsmål, bl.a. gjennom konsulent for internasjonale spørsmål (KISP), konsulent for miljø- og samfunnsetiske spørsmål, konsulent for økumenikk og misjon, og gjennom administrasjon av Det norske menneskerettighetsfond (1,5 årsverk). Alle disse konsulentene yter et viktig bidrag som samarbeidspartnere på KUIs arbeidsfelt.

Også Kirkens Informasjonstjenestes tre medarbeidere yter et stort veiledende og fagteknisk arbeid for KUI i forbindelse med produksjon av materiell.

KUI har videre knyttet til seg flere *ressurspersoner som gjør en frivillig innsats*, bl.a. i prosjektkomiteen (7 personer), men ikke minst i ad-hoc-arbeidsgruppene. Dette frivillige arbeid ville ikke finne sted uten at daglig leder som koordinator og "knotepunkt" leder og styrer hele fremdriften, i tillegg til å bidra med innholdsmessig substans. Hvis det aktivitetsnivå som etterhvert er opparbeidet i KUI skal fortsette, er det nødvendig fortsatt å styrke de faglige og koordinerende ledelsesfunksjoner.

Del 2. Delmåls- og tiltaksrapport

Denne del av rapporten følger KUIs virksomhetsplan for 1998. Virksomhetsplanen er fulgt opp på alle områder i overensstemmelse med det reviderte/justerte budsjett for 1998.

KUIs hovedmål (se 1.1).

Delmål I:

KUI skal drive opplysnings-, holdnings- og handlingsskapende arbeid i et helhetlig Nord-Sør-perspektiv for å styrke engasjementet om utviklings- og miljøspørsmål i Den norske kirke.

Tiltak:

1.1. Kirkeårsperm og gudstjenesteliv

Mål: Formidle impulser fra økumenisk gudstjenesteliv og styrke Nord-Sør-dimensjonen i norsk gudstjenesteliv ved å utarbeide liturgisk materiell.

Resultat:

- a. Til u-landssøndagen (19.søndag etter pinse, 11.oktober 1998) ble det utarbeidet gudstjenestemateriell og bakgrunnsstoff over temaet «Rikdommens lenker - slipp rikdommen fri» og sendt ut til alle prester og menighetsråd i mai måned (til «Kirkeårspermen»). Materiellet ble utarbeidet i samarbeid med Global Info. (Bokmål og nynorsk).
- b. Til menneskerettighets søndagen (2.søndag i advent) ble det utarbeidet et omfattende ressurshefte «Levende håp» med fokus på menneskerettigheter (bokmål og nynorsk). Arbeidsgruppen besto av representanter fra KUI, Global Info og Kirkens Nødhjelp, med KUI-leder som redaktør. Dette ble sendt ut til menigheters og presters «Kirkeårsperm» i august, og videre distribuert til de ulike frikirkesamfunn og via KNs informasjonsnettverk.
- c. Plakatserie (15 bilder) i tilknytning til heftet «Vandring på korsveien. - Korsveimeditasjoner og korsvandring i faste- og påsketiden» (KUI 1997) ble trykt jan.98 og distribuert for salg i tilknytning til relansering av heftet. Plakatene er solgt i de trykte 50 eks. og må trykkes opp på nytt i 1999.
- d. Tekster og toner fra Sør - seminar på Danske Kirkedage 1998. Kirkernes U-landsopplysning i Danmark ba KUIs daglige leder og hennes mann Sindre Eide om å lede et ettermiddagsseminar over to dager på Danske Kirkedage, juli 1998 (Frediericia). Tema var "Ansikt til ansikt med tekster og toner fra Sør" med utgangspunkt i ressursheftet med samme navn (Kirkens Nødhjelp 1996) og gudstjenestens liturgiske ledd. 20-25 deltakere hver dag. Fra dansk side vurderes det som verdifullt å få del i noen av de erfaringer som norsk kirkeliv har gjort med videreformidling av impulser fra de verdensvide kirker inn mot det lokale menighetsliv.
- e. Gudstjenesteverksted lørdag 29.8.98 med hovedtema "Forbruk og rettferd".

Et samarbeidsprosjekt mellom KUI, Norges kristne råd, Oslo bispedømmeråd, Miljøheimevernet og Helgerud menighet (Bærum). Verkstedet samlet 25 deltakere fra 12 ulike menigheter, der arbeidsverktøy og metodikk til arbeid med egne gudstjenester (u-landsgudstjeneste, "Ung messe", familiegudstjeneste m.m. ble vektlagt.

Vurdering.

Betydningen av informasjon og materiell i de fire årlige «menighetssendingene» har vært vurdert i De sentralkirkelige råds sekretariat i 1998. Det ble her slått fast at materiell til «Kirkeårspermen» har en verdi som det er viktig å fastholde. At Kirkemøtet 1998 spesielt ba om gudstjenestemateriell til Menneskerettighets søndagen 1999 (med fokus på taterne) understreker betydningen av disse «merkesøndagene» i kirkeåret.

Selv om materiellet utgis i forbindelse med to «merkesøndager» har det også vært viktig å poengtere at det er bruksmuligheter i stoffet langt ut over disse søndagene.

"Møte med brukerne" i form av metodiske gudstjenesteverksteder er en formidlingsform som er verdifull å ta i bruk og arbeide videre med.

1.2. Bibel og menneskerettigheter

Mål: Styrke lokalmenighetenes viten, bevissthet og engasjement om menneskerettighetsarbeid generelt og spesifikt.

Resultat/vurdering:

En arbeidsgruppe bestående av representanter fra MKR, KUI, FIAN og Global Info har arbeidet med og utgitt studie- og ressursboka «Håp for verden» - om kirken og menneskerettighetene. Den ble distribuert for salg høsten 1998 og var vedlegg til sakspapirene på årets Kirkemøte i forbindelse med saken om menneskerettighetene.

Videre har en mindre arbeidsgruppe under Mellomkirkelig råd utarbeidet et undervisningsopplegg for konfirmanter m. lederveiledning: «Angår det oss?» - om menneskerettigheter og kirken. Materialet er lagt ut for salg og vil bli spesielt markedsført i 1999.

Daglig leder KUI deltok som representant for Den norske kirke på Kirkedager i Borgå stift, Finland (7.-9.aug.98) med temaet "Värdefullt liv - om menneskeverd og menneskerettigheter."

1.3. Forbruk og rettferd

Mål: Styrke Den norske kirkes engasjement i miljø- og utviklingsspørsmål gjennom oppfølging av «Forbruk og rettferd» -saken (Kirkemøtet 1996).

Resultat:

a. Daglig leder KUI er i De sentralkirkelige råds sekretariat koordinator for oppfølging av «Forbruk og rettferd»-saken, som omfatter flg. 10 temaer: Fondsforvaltning, Merkeordning for rettferdige varer, Ressursbevissthet, Bruk av tid og penger, Menneskesynet i forbrukerkulturen, Urbefolkninger, Gjeldssanering for de fattigste land, Klima, Grønn skatt og Lokal Agenda 21.

Det er utarbeidet en handlingsplan for perioden 1997-2000 og det er oppnevnt en kontaktperson for «Forbruk og rettferd» i hvert bispedømme og holdt et informasjons- og koordineringsmøte med disse i september 98. Til Kirkemøtet 1998 hadde daglig leder KUI ansvar for utarbeidelse av en rapport om de foreløpige resultater på sentralt, regionalt (bispedømme-) og lokalt (menighets-) plan (se vedlegg).

b. I forlengelse av punktet «Bruk av tid og penger» utarbeidet KUI/Kirkerådet våren 1998 to små foldere: et til menighetsråd om «Menighetens takkoffer» (overveielser om forhold mellom interne og eksterne formål for offergaver) og til enkeltpersoner «Alt har sin tid..» -om tid og tiende. Disse er distribuert til alle landets menigheter.

c. Rettferdig handel - Max Havelaar: se videre under pkt. 3.2.

Kirkerådet er sammen med 11 andre organisasjoner medstifter av *Stiftelsen Max Havelaar*, en uavhengig stiftelse med det formål å fremme bæredyktig handel mellom vestlige importører og bønder i den 3. verden via merking av produkter innkjøpt etter Stiftelsens konsept. KUI-leder satt som styremedlem frem til mars 1998. Informasjon om Max Havelaar er gått ut til menigheter o.a. via «Kirkeaktuelt», «Du verden '98» og i menighetssendinger.

d. KUI har engasjert seg direkte i Lokal Agenda 21-arbeidet. Dette er omtalt under 3.1.

e. Urfolk. Daglig leder KUI deltok som medarbeider på den internasjonale kirkelige urfolkskonferanse "Land and Spirituality-Consultation" i Karasjok, febr.1998, arrangert av Den norske kirke (v. Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd) og Kirkenes Verdensråd. Møtet mellom 45 representanter for verdens urfolk var et kirkelig bidrag i forbindelse med FNs urbefolkningstiår (1995-2005), og en styrking av deres felles kamp for menneskerettigheter, kultur og identitet.

f. Andre konsulenter i De sentralkirkelige råds sekretariat har fulgt opp en del av de andre punktene (gjeld, klima, fondsforvaltning mm.)

Vurdering:

Som rapporten til Kirkemøtet avspeiler har Kirkemøtets vedtak 10/96 inspirert til omfattende prosesser i Dnk. Dette gjelder både på bispedømmeplan og i lokale menigheter.

Etter KUIs oppfatning har vi her rammet et felt som har appell til mennesker av god vilje, som ønsker å gjøre noe med sitt eget forbruk i forhold til verdens store miljø- og handelsspørsmål, og som også ser at det kan føre til økt personlig livskvalitet. Dette understrekes også av en prosess og et vedtak på "Ungdommens kirkemøte" 1998, der "Forbruk og rettferd" vurderes som et viktig satsningsområde i årene fremover.

Så langt er vi dog bare kommet et stykke på vei. Men nye arbeidsformer og metoder tas i bruk og prøves ut, f.eks. satsing på "forsøksmenigheter" som grønne menigheter innen visse bispedømmer.

1.4. Prosjektstøtte til menigheter

Mål: Gi økonomisk støtte til informasjonstiltak i menighetene og arbeide for at flere vennskapskontakter knyttes og utvikles.

Resultat/vurdering:

KUIs prosjektkomité har behandlet innkomne søknader på 3 av sine møter + et telefonmøte.

Følgende har mottatt støtte til lokale informasjonsprosjekter i 1998:

Buskerud KFUK-KFUM (kr. 7.000,-), Egede Instituttet (kr. 5.000,-), Bragernes menighet, Drammen (kr.5.000,-), Bjørgvin bispedømme (kr.10.000,-), Borg bispedømme (kr.10.000,-), Paulus menighet, Oslo (kr. 5.000,-), Modum-Matagalpa-vennskapssamarbeid (kr.5.000,-)

Det foreligger rapporter om positivt utbytte av både besøk og prosjekter fra 4 av de 7 mottakere. Resten forventes i første halvdel av 1999.

1.5. Internasjonal diakoni

Mål: Styrke kunnskapen og engasjementet om internasjonal diakoni i menighetene.

Resultat/vurdering:

KUI har ønsket i forbindelse med menigheters utarbeidelse av lokale diakoniplaner å være pådriver for å styrke begrepet internasjonal diakoni. I forbindelse med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjons høstkonferanse okt.98 hadde KUI ansvar for et seminar om "internasjonal diakoni i menighetsdiakonien". Her deltok 30-40 ansatte og frivillige fra hele landet.

Daglig leder KUI har vært engasjert som underviser i del-emner på fordypningsfaget "Internasjonal diakoni" på Høyskolen for diakoni og sykepleie/Lovisenberg. Det vurderes som meget sentralt å ha kontakt til utdannings-/videreutdanningsinstitusjonene, når det gjelder konkretisering av internasjonal diakoni med henblikk på oppfølging i menighetene.

1.6. «Ansikt til ansikt»-kurs/nettverksvirksomhet

Mål: Følge opp den påbegynte kommunikasjonsstrategien blant nord/sør-formidlere i menigheter og organisasjoner.

Resultat/vurdering:

På grunn av redusert bevilgning for KUI 1998 og ny bemanning blandt samarbeidspartnere i Kirkens Nødhjelp ble tanken om en felles nettverkskonferanse og kursopplegg oppgitt. KUI valgte i stedet å satse på ressursmaterieil vedr. menneskerettighetene (heftet "Levende håp", se 1.1.) og på den kontakt som er skapt gjennom kontaktpersonene på bispedømmeplan for "Forbruk og rettferd". Her kan nevnes daglig leders medvirken ved ulike seminar: Borg bispedømme (diakoni-seminar med "Forbruk og rettferd"-tema), Stavanger ("Grønt menighetsseminar" i samarbeid med Miljøheimevernet og Domprostiet) og Oslo bispedømme (Gudstjenesteverksted om "Forbruk og rettferd" - samarbeid mellom lokalmenighet, bispedømme, Miljøheimevernet, Norges kristne råd og KUI).

1.7. Vennskapskonferanse

Mål: Styrke arbeidet med vennskapskontakter mellom menigheter i Norge og menigheter i Sør.

Resultat/vurdering:

En konferanse ble avholdt på Hamar 4.-5.9.98 med 58 deltakere, arr. i et samarbeid mellom KUI, Global Info, Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd. Også "Vennskap Nord-Sør" bidro med programinnslag. Målet var å gi inspirasjon til menigheter, grupper i lokalsamfunn o.a. til å starte opp vennskapssamarbeid, og å være et møte- og bevisstgjøringssted og et sted for utveksling av erfaringer for dem som allerede er involvert. Responsen på konferansen var svært god. Den avdekket også flere behov, f.eks. for å få avklart forståelsen for begrepet vennsapsprosjekt/vennapsamarbeid spesielt i forhold til norske misjonsselskaper. Dette arbeides det videre med i regi av SMM (Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon) og NØM

(Nemnd for økumenikk og misjon) under Mellomkirkelig råd. Videre at Den norske kirke er med i et felles veiledningshefte for vennskapssamarbeid. Dette følges opp av KUI i samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Vennskap Nord-Sør og Stiftelsen Idébanken i 1999. Satsing på vennskapssamarbeid vil også bli prioritert av Internasjonal gruppe under Jubileum 2000/Norges kristne råd.

1.8. DELTA-Internasjonalt KFUK/KFUM - «enkelstøtte»

Mål: Skape et internasjonalt engasjement blant barn og ungdom og deres ledere.

Resultat/vurdering:

Delta Internasjonalt ivaretar i særlig grad KUIs kommunikasjon i forhold til barne/ungdomsarbeidet i menighetene. Delta I. ble under rammeavtalen for 1998 tildelt kr. 25.000,- av informasjonsmidlene fra NORAD. Midlene ble tildelt et opplegg på KFUK-speidernes/KFUM-speidernes landsleir 1998, men ble omdisponert for å ferdiggjøre informasjonsprosjektet "Sammen i forandring" – to videofilmer, et arbeidshefte og en lederveiledning, igangsatt 1996.

Dette materialet foreligger nå, og alle kretser i Norges KFUK-KFUM har mottatt hver sin kopi av videofilm og materiell. Det meldes om god bruk på mange kretsarrangement i organisasjonen og positiv respons på innholdet. Begge filmene er oversatt til engelsk og sendt Delta Internasjonalts partnere i Sør.

(Se videre egen rapport vedlagt).

Delmål II:

KUI skal bidra til å styrke det kirkelige samarbeidet i Norge omkring Nord-Sør-spørsmål for å bidra til å gi et felles kristent vitnesbyrd som svarer på de globale utfordringer.

2.1. Magasinet «Du verden '98» (tidligere U-landsavis)

Mål: Styrke kunnskapen og engasjementet om Nord-Sør-spørsmål i menigheter og organisasjoner.

Resultat:

På bakgrunn av tidligere års evaluering ble det besluttet å omgjøre avis-formen til et mer magasin-preget blad, for bl.a. å unngå det «bruk og kast»-signal som en avis sender ut. På grunn av stram økonomi ble også samarbeidet med Vårt Land gitt opp, slik at magasinet alene ble et samarbeidsprodukt for KUI og Global Info, trykt i et opplag på 25.000 (Tidl. 80.000). Mottaker-målgruppene var ansatte, frivillige medarbeidere, studiesirkler o.a. i menigheter og kirkelige organisasjoner, ungdom (konfirmanter, folkehøyskoleelever, elever i videregående skoler, speiderledere o.a.). Menneskerettigheter (Tema: «Like mye verd(t) ?») skulle være en rød tråd gjennom magasinet.

Magasinet (16 sider) var ferdig i juni måned og ble delt ut på sommerens stevner (kirkelige organisasjoner). Videre ble den sendt til alle menigheter og vg.skoler/folkehøyskoler i august.

Vurdering:

Opplevelsen av å ha fått et endret og slankere konsept for utgivelsen har vært positiv. Innholdsmessig er det viktig å fastholde «den røde tråden» og den pedagogiske

tilretteleggingen, hvilket kan gjøres bedre enn i denne utgivelsen. Vi fastholder formen for 1999 og utvider sideantallet til 20 sider.

Det har vært meget god etterspørsel etter «klassesett» til videregående skoler, hvilket kan skyldes konsolidering av «Nord-Sør-kunnskap» som valgfag i dette skoleslag. Positivt kan også nevnes at restopplaget er meget lite i forhold til tidligere år.

2.2. Flyktninger og innvandrere

Mål: Støtte det kirkelige arbeid for bedre forhold og sameksistens blant mennesker i det flerkulturelle Norge i tråd med Kirkenes Verdensråds oppfordring til solidaritet med “uprooted people”.

Resultat/vurdering: KUI har deltatt i Mellomkirkelig råds løpende arbeid med disse spørsmål og formidlet studieheftet “Jeg var fremmed...” (KUI 1997) brukt og solgt til lokalmenigheter og i kurssammenheng (bl.a. i samarbeid med KIAs 6 avdelinger rundt i landet (Kristent Innvandrerearbeid) og Tverrkulturelt kompetansesenter i Oslo).

Videre har KUI deltatt i den flerkulturelle kulturmønstringen “Du store verden” (se 3.4).

2.3. «Forbruk og rettferd» i andre kirkesamfunn

Mål: Bidra til at «Forbruk og rettferd»-temaene blir satt på sakskartet i kirker og trossamfunn ut over Den norske kirke, og dermed styrke Norges kristne råds arbeid med Nord-Sør-spørsmål.

Resultat/vurdering:

a. *Jubileum 2000* - kirkenes markering av to-tusenårsskiftet - forberedes i regi av Norges kristne råd med Svein Helge Rødahl som prosjektleder (frem til utgangen av 1998 også valgt leder i KUI). Dette har innbåret et tett samarbeid mellom NKR og KUI på felt som angår Nord-Sør-forhold, f.eks. spørsmålet om sletting av u-landsgjeld og andre temaer innen «Forbruk og rettferd»-konseptet. Internasjonal komité (der KUI er med) arbeider bl.a. konkret med gjeldssletteaksjonen «Jubilee 2000» frem mot bl.a. norske menigheter. Arbeidet med de videre planer intensiveres i 1999.

b. Nordisk ekumenisk råd avholdt en *sosialetisk konferanse på Island* 7.-11.okt. 1998 der Norges bidrag til programmet skulle bestå i en presentasjon av «Forbruk og rettferd»-arbeidet. KUI-leder ble bedt om å ivareta denne oppgaven på vegne av de norske kirker. Det ble et spennende møte med ulike holdninger til den øko-teologiske debatt, samtidig med nyttig erfaringsutveksling. KUI-leder hadde i samme forbindelse et møte med personer på Island som var interessert i å starte opp «Max Havelaar-Island».

c. Annet kirkenettverksarbeid

KUI og Global Info har vært initiativtagere til *halvårlige møter for informasjonsansvarlige* innen Kirkens Nødhjelp, Bistandsnemnda, Diakonhjemmets Internasjonale Senter, Delta Internasjonalt og Mellomkirkelig råd. Det har vært drøftet samarbeid om bl.a. 50-års markeringen av FN og menneskerettighetene i 1998. Dette er nyttige informasjons- og koordineringsmøter som bør fortsette med denne frekvens.

Global Info har som tidligere år vært en god samarbeidspartner og støttespiller (Du verden '98 (2.1.), U-landssøndag og Menneskerettighetssøndag (1.1.), Vennekapskonferansen på Hamar (1.7.), NEKSA og RORG-samarbeidet.

Samarbeidet med *Kirkens Nødhjelp* har dette året vært tydeligst gjennom Vennskapskonferansen på Hamar (se 1.7.) og Dugnad '98 (1.2.).

2.4. Bibelstudiesamarbeid Norden-FOCCESA

Mål: Styrke samarbeidet mellom kirker i Sør og Nord

(FOCCESA=Fellowship of Christian Councils in Eastern and Southern Africa. Omfatter 12 land: Angola, Botswana, Kenya, Lesotho, Malawi, Mosambique, Namibia, Sør-Afrika, Swaziland, Tanzania, Zambia og Zimbabwe). Norden= kirker i Finland, Danmark, Sverige, Island, Norge.

Resultat/vurdering:

På vegne av Norden-FOCCESA-samarbeidet ble daglig leder KUI og den sør-afrikanske kirkeleder Jo Seoko i 1997 bedt om å lage et felles bibelstudiemateriell, dels til en bibelstudieprosess i forkant av Kirkenes Verdensråds generalforsamling for delegater og andre representanter til generalforsamlingen, dels med henblikk på bibelstudie i alminnelige menigheter frem mot år 2000. Arbeidet begynte des. 1997, en foreløpig engelsk-språklig utgave ble utprøvd på et norsk forberedelsesseminar mars 1998, heretter fulgte korreksjoner og rettelser før den endelige engelske versjonen forelå sommeren 1998 (redigert i Norge (KUI), trykt og distribuert fra Sør-Afrika).

Arbeidet med den norske versjonen foregikk høsten 1998, men da bruksverdien ville bli økt ved å tilføye konkrete liturgiske bidrag fra gudstjenestelivet under generalforsamlingen i Harare, besluttet KUI og Norges kristne råd/Jubileum 2000 å vente med den endelige versjon til våren 1999.

Bibelstudiet blir distribuert som en del av det materiell som tilbys norske menigheter som opptakt til år 2000 (mai 1999).

Prosessen har vært meget spennende. Det gjenstår å vurdere om målene blir oppfylt (bl.a. å la mennesker i Norge og mennesker i det sørlige Afrika oppleve et trosfellesskap på tvers av grenser, å få bearbeidet sine livserfaringer i lys av bibelske tekster, og få mot til å gå inn i det nye årtusens utfordringer).

2.5. NEKSA (Norsk ekumenisk komite for det Sørlige Afrika)

Mål: Styrke NEKSAs arbeid med Nord-Sør-spørsmål

Resultat/vurdering:

NEKSA er et naturlig samarbeidsorgan for både KUI og Global Info i relasjon til Norges kristne råd. Daglig leder i KUI og Global Info sitter begge i styret. Samarbeidet med kirker og kristne organisasjoner i Sør er viktig for NEKSA. Spesielt viktig har besøket av Michael Lapsley fra Sør-Afrika vært (nov. 98).

En spesiell utfordring er norske menigheters forhold til søsterkirker etter apartheid. Her har NEKSA en viktig pådriverrolle. Effekten av studieturen i 1996 er fortsatt merkbar, spesielt i Hamar og Agder bispedømmer (en lokal avdeling NEKSA-Agder er under etablering).

Arbeidet med den neste studietur for menighetsorganister og korledere (okt. 99) til Cape Town og Durban er under forberedelse. Daglig leder KUI utgjør sammen med generalsekretæren for Norges kristne råd planleggingsgruppen for tur og for-seminar.

2.6. Europeisk Nord-Sør-samarbeid

Mål: Ivareta KUIs engasjement i nordisk og europeisk samarbeid (EDEN: European Development Education Network)

Resultat:

EDEN-nettverket koordineres fra Italia via organisasjonen ASAL. Det ble avholdt en konferanse for nettverket i Prag, 12.-15.mars 1998 med ca. 25 deltakere. Tema: "Globalizing Solidarity" - med utgangspunkt i den østeuropeiske dimensjon.

Det vanlige EDEN-nyhetsbrev for høsten (1998) har uteblitt.

Forut for det europeiske møtet holdt «vi nordiske» u-landsinformatører et eget møte 11.-12.3. der ideer, temaer og aktuelle satsingsområder fra alle fire land ble det drøftet: Globaliseringen, Jubilee 2000, Kirkenes Verdensråds generalforsamling i Harare mv.

Vurdering:

Disse europeiske seminarer og nordiske informasjonsmøter er særdeles viktige, både med hensyn til gjensidig utveksling av erfaringer og materiell, debatt om aktuelle utviklingsspørsmål i en rimelig ensartet kontekst som den nordiske, og for å unngå unødig dobbeltarbeid i utarbeidelse av materiell.

Delmål III:

KUI skal bidra til å skape forståelse og støtte i opinionen for en norsk Nord-Sør-politikk og bistandspolitikk som bidrar til positive endringer i de globale rammevilkår.

3.1. Forbruk og rettferd -Lokal Agenda 21 (samarbeid med andre NGO'er)

Mål: Fremme videre refleksjon omkring «Forbrukersamfunnet som etisk utfordring» i forhold til organisasjoner utenfor Den norske kirke.

Resultat/vurdering:

a. Daglig leder KUI har på 4. år i 1998 sittet i styret for Miljøheimevernet, som representant for Den norske kirke/Kirkerådet. Dette er en fruktbar samarbeidsinstans, ikke minst har samarbeidet med fylkeslederne i Miljøheimevernet omkring «Forbruk og rettferd»/Grønn kirke i grønne lokalsamfunn/LA21 vært svært positivt og satt sine spor på bispedømme- og lokalt menighetsplan, f.eks. Hundvåg menighet, Stavanger.

b. Daglig leder KUI har foranlediget at Kirkerådet på sitt møte juni 1998 vedtok å støtte «Fredrikstaderklæringen», og at Den norske kirkes «Forbruk og rettferd»-program er beskrevet i rapporten «Lokal Agenda 21 og de frivillige organisasjonene» - en rapport utarbeidet av Miljøheimevernet for Miljøverndepartementet.

c. Daglig leder KUI er med i samarbeidet med Kirkens Nødhjelp, Stiftelsen Idébanken og Vennskap Nord-Sør om nyredigering av Håndbok for vennskapssamarbeid, der også LA 21-perspektivet spiller en vesentlig rolle. Arbeidet slutføres juni 1999.

d. «Forbruk og rettferd» i forhold til andre kirker og kirkesamfunn: se 2.3.

3.2. Rettferdig handel/Max Havelaar Norge

Mål: Samarbeide med andre organisasjoner om videreetablering av Max Havelaar-Norge og innføring av rettferdige varer i norske butikker, samt om informasjonsarbeid til forbrukerne.

Resultat/vurdering:

Daglig leder KUI tok del i styrearbeidet i stiftelsen Max Havelaar-Norge frem til årsmøtet 1998 på vegne av Den norske kirke. Hun ble avløst av konsulent i Kirkerådet Hans Jürgen Schorre, som også hadde vært koordinator for oppstartarbeidet i 1997. Pga egen NORAD-bevilgning til drift og informasjonsarbeid i Max Havelaar, ble KUIs påtenkte informasjonsfaglige arbeid redusert, og dermed aktiviteten som sådan. KUI har dog bidratt som informatør og distributør av eksisterende materiell, spesielt i forhold til det kirkelige miljø. (Se også 1.3.c).

3.3. Miljø-, bistands- og Nord-Sør-politikk

Mål: Følge utviklingen av norsk miljø-, bistands- og Nord-Sør-politikk, samt formidle kirkelige synspunkter på aktuelle spørsmål.

Resultat:

- a. I hovedsak ligger dette arbeidsfelt mer aktivt på KISP og KISP-konsulent under Mellomkirkelig råd enn på KUI. Daglig leder og valgt leder i KUI deltar i KISP-møter og har her kommet med innspill i aktuelle saker.
- b. Daglig leder har deltatt i faglige seminarer og møter i årets løp, bl.a: NORADs miljødag (des. 98), lansering av regjeringens rapport om menneskerettigheter (des. 98), seminar om norsk næringsliv og bistand (des. 98), seminar om Barns rettigheter i forhold til det nye KRL-faget (des. 98), Lokal Agenda 21-seminarer, mm.
- c. Videre har det vært intervju med daglig leder og uttalelser til media spesielt knyttet opp mot u-landssøndagen og til temaer under «Forbruk og rettferd» (f.eks. Rettferdig handel/Max Havelaar).

3.4. «Du store verden»

Mål: Delta i samarbeidsnettverket for kulturformidling mellom Sør og Nord (TamTam) med henblikk på økt folkelig bredde og forståelse i det norske samfunn for flerkulturelle verdier.

Resultat/vurdering:

Daglig leder KUI har deltatt i arbeidsgruppen for «debatt og seminar» i forbindelse med den flerkulturelle stormønstringen «Du store verden» okt. - nov. 1998, og vært med til å spre informasjon om ulike tiltak i tilknytning til mønstringen. «Du store verden»s store felleskatalog beskriver noe av Den norske kirkes engasjement i så henseende, - en katalog som har fortsatt verdi som informasjons- og kontaktkanal for flerkulturell virksomhet. KUI deltar i den endelige evaluering av «Du store verden»-festivalen og TamTam-nettverkets videre skjebne (mars 99).

3.5. RORG-samarbeid

Mål: Styrke samarbeidet av Nord-Sør-formidlere, også utenfor de kirkelige organisasjoner.

Resultat/vurdering:

- a. På bakgrunn av den generelle nedskjæring i informasjonstøtte til RORGene 1998 og i forbindelse med COWI-evalueringen (se del 1) har det vært avholdt en rekke fellesmøter med drøfting av rammeavtaleforhold, forvaltningsstrukturer, opinionsarbeid overfor politikere mm. I lys av de konklusjoner og anbefalinger som COWI-rapporten trekker frem, vil KUI fortsatt ta del i den prosess som ble startet i 1998 og som fortsetter i 1999 om avklaring av RORG-samarbeidets rolle på det forvaltningsmessige og informasjonsfaglige felt.

b. KUI og Global Info tok initiativ til et fagseminar januar 98 om «Global forståelse» på bakgrunn av en ekstra bevilgning fra NORAD sent 1997. Seminaret hadde god oppslutning fra de øvrige RORGer og andre interesserte fagmiljøer.

3.6. Rammeavtale med NORAD

Mål: Følge opp samarbeidet med NORAD i henhold til den nye rammeavtalen.

Innhold/vurdering:

- a. Rammeavtalen for perioden 1998-2001 ble slutført og underskrevet i første halvdel av 1998.
- b. Kontakten med NORAD har i hovedsak foregått i fellesmøter i tilknytning til RORG-samarbeidet og COWI-evalueringsprosessen, der NORADs representanter har vært til stede.
- c. KUI har innsendt årsrapport og regnskap for 1997 (pr.1.5.98), og virksomhetsplan m. budsjett for 1999 (pr.1.11.98).
- d. Daglig leder har deltatt på seminarer i regi av NORAD med godt utbytte.

Del 3. Økonomi

Årsregnskapet er revidert og viser et underskudd på kr. 4.394,11 (se vedlegg).

Regnskap for magasinet "Du verden '98" er ført av Global Info.

Av regnskapstekniske grunner er de totale lønnsutgifter, sosiale utgifter mv. oppført under ett, inklusive daglig leders faglige arbeidsinnsats som henfører til de enkelte prosjektfelt.

NORAD har bedt oss synliggjøre lønnskostnadene i informasjonsarbeidet (aktivitetene).

Derfor er kr. 185.000 i lønn/honorarer og arbeidsgiveravgift/personalkostnader fordelt slik.

1.1. Kirkeårspenn	kr. 30.000,-
1.2. Bibel og menneskerettigheter	kr. 5.000,-
1.3. og 3.1. Forbruk og rettferd	kr. 35.000,-
1.7. Vennskapskonferanse	kr. 35.000,-
2.1. "Du verden 98" (u-avis)	kr. 40.000,-
2.4. Bibelstudiemateriell	kr. 40.000,-
i alt	kr.185.000,-

Beløpet er det samme som anført i det justerte budsjett, innsendt til NORAD 20.4.98.

Det var ikke i budsjettet tatt høyde for det generelle lønnsoppgjøret i 1998; derfor er lønnsutgiftene blitt høyere enn beregnet. Endringer i sammensetning av KUIs styre har videre ført til økte (uforusette) reiseutgifter.

Inntektene ved salg av materiell er betydelig større enn budsjettet.

For øvrig henvises til årsregnskapet og revisjonsberetning.

Del 4. Vedlegg

Et eksemplar av KUIs informasjonsmaterieil 1998 finansiert helt eller delvis av NORAD:

- Plakatserie (å15 stk) til heftet fra 1997 «Vandring på korsveien». Korsveimeditasjoner og korsvandringar til faste- og påsketiden.
- "Håp for verden". Studiebok om kirken og menneskerettighetene.
- Magasinet "Du verden '98" (avløsning for tidl.U-landsavis)
- Gudstjenestematerieil til U-landssøndagen «Rikdommens lenker - slipp rikdommen fri"(bokmål og nynorsk)
- Gudstjenestematerieil til Menneskerettighetssøndagen «Levende håp» (bokmål og nynorsk)
- Folder om "Menighetens takkoffer"
- Folder om "Alt har sin tid" - om tid og tiende
- Bibelstudiematerieil «Søk Herren - gled dere i håpet» (norsk utgave) og «Turn to God - Rejoice in Hope» (engelsk utgave)
- "Sammen i forandring" – videofilm og arbeidsmaterieil (Delta Internasjonalt – KFUK/KFUM)

Rapporter m.v.:

- Rapport om oppfølging av KM-sak 10/96 "Forbruk og rettferd" (til KM 98)
- Rapport fra Delta Internasjonalt
- Kirkemøtevedtak 1998 (sak KM 12/98) om «Arbeid med menneskerettar i Den norske kyrkja» og "Overgrep mot dei reisande/taterane"

Forkortelser:

KUI	Kirkens U-landsinformasjon
MKR/KR/SKR	Mellomkirkelig råd / Kirkerådet / Samisk kirkeråd
KM	Kirkemøtet
NKR	Norges kristne råd
KISP	Komité for internasjonale spørsmål (under Mellomkirkelig råd)
N�M	Nemnd for økumenikk og misjon (under Mellomkirkelig råd)
SMM	Samarbeidsrådet for menighet og misjon
KV	Kirkenes Verdensråd
NEKSA	Norsk ekumenisk komite for det S�rlige Afrika
RORG	Rammeavtaleorganisasjoner
KN	Kirkens Nødhjelp
LA 21	Lokal Agenda 21
FIAN	First Food International Action Network
EDEN	European Development Education Network

Oslo, 20. april 1999

Raag Rolfsen
Leder av KUIs prosjektkomité

Estrid Hessellund
Daglig leder KUI

KIRKENES U - LANDSINFORMASJON
RESULTATREGNSKAP 31.12.98

KOSTNADER		Regnskap 98	Rev. budsjett 98	Regnskap 97	INNTEKTER	Regnskap 98	Rev. budsjett 98	Regnskap 97	
Utgifter:									
Lønn ansatte	Kr.	395 126,90	360 000,00	444 930,95	Tilskudd fra NORAD	Kr.	800 000,00	800 000,00	
Opplysningsferiepenger	-	-	-	2 525,00	Inntekter, Filippine	-	-	11 168,00	
Sivilarbeider	-	-	-	25 656,25	Inntekter, Holmenkollen	-	-	33 316,00	
Arbeidsgiveravgift	60 639,00	50 000,00	71 328,00	Inntekter Grønn Kirkebok	1 238,16				
Arbeidsgiveravgift feriepenger	-	-	391,00	Innt. partnerskvinnesk. konf	4 000,00			12 610,00	
Pensjonskostnader	36 849,30	25 000,00	33 084,90	Inntekter kaffesalg	1 582,00			1 981,00	
Husleie, lys, varme etc.	40 000,00	25 000,00	38 272,50	Refunderert porto U - landsavisa	1 880,00			6 950,32	
Honorarer	200,00	-	491,11	Salg av matreie	35 734,60			1 296,87	
Honorar gudstj. Holmenkollen	-	-	24 000,00	Rentleinntekter	2 186,00			-	
Aviser/tidsskrifter	2 833,30	10 000,00	15 948,01	Tilskudd Global INFØ	10 518,00			-	
Kontorrekvisita	7 500,00	3 000,00	7 290,00	Diverse inntekter	6 326,00			2 000,00	
Telefon, kopiering, porto	17 786,80	25 000,00	27 927,00	Underskudd	4 394,11			24 032,30	
Reiseutgifter	28 775,05	13 500,00	23 701,65						
Møteutgifter	2 026,50	5 000,00	7 030,50						
Forskrifter	500,00	5 000,00	790,00						
Diverse utgifter	5 601,20	7 000,00	6 512,00						
Tap på krav	-	-	1 500,00						
Avskrivninger	6 500,00	6 500,00	6 561,00						
Prosjekter I - III:									
Innkjøp materiel/varer	-	-	14 099,06						
1.4 Prosjektstøtte	47 000,00	55 000,00	43 000,00						
1.2 Bibøi og menneskeleiligheter	15 000,00	15 000,00							
2.4 Bibestudiemateriell	10 000,00	10 000,00							
1.3 Forbruk og rettferd	11 039,00	15 000,00							
2.3 Forbruk og rettferd andre kirkes.	7 567,50	5 000,00							
3.1 Forbruk og rettferd lokal	139,96	5 000,00							
3.2 Relit. handel/Max Havelaar	8 442,50	15 000,00	15 600,00						
Rørg-samarbeid	-	-	21 562,00						
2.1 Jørg var fremmed	4 027,03	65 000,00	76 507,49						
1.8 Della internasjonalt	20 000,00	20 000,00	25 000,00						
2.6 Eden og Nordisk samarbeid	5 371,59	10 000,00	7 000,00						
2.5 NEKSA	700,00	5 000,00							
2.2 Fyktninger og innvandrerer	4 305,00	5 000,00							
1.7 Partnerskapsvennenskapskonf.	25 607,00	25 000,00	3 300,00						
Kommunikasjonsstrategi	-	-	21 880,57						
Korsveihette	-	-	5 257,00						
1.1 Kirkeårsperm/gudstjenesteliv	40 033,50	10 000,00	25 010,00						
Norske Kirkedager	-	-	29 947,50						
Filippinere	-	-	5 751,00						
Gudstjeneste Holmenkollen	-	-							
Internasjonal diakoni	-	5 000,00							
Ansikt til Ansikt kontakttarb.	-	15 000,00							
Div. publikasjoner	-	-							
	Kr.	867 858,97	810 000,00	1 031 954,49		Kr.	867 858,87	810 000,00	1 031 954,49

